

Inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy

325502

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

Inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy zajmuje się współtworzeniem bezpiecznych i higienicznych warunków pracy.

Do zadań inspektora bhp należy kontrolowanie warunków pracy oraz przestrzegania przez pracowników zasad i przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, a następnie informowanie pracodawcy o stwierdzonych zagrożeniach i przedkładanie propozycji, mających na celu usunięcie stwierdzonych zagrożeń lub nieprawidłowości.

Co najmniej raz w roku inspektor bhp sporządza analizę stanu bezpieczeństwa pracy zawierając w niej propozycje rozwiązań organizacyjnych i technicznych prowadzących do poprawy warunków pracy oraz eliminacji zagrożeń dla życia lub zdrowia pracowników.

Konkurencja i postęp techniczny sprawiają, że pracodawca chcąc uzyskać lepsze wyniki ekonomiczne inwestuje, przeprowadza modernizację zakładu, czy też zmienia technologię. Zadaniem inspektora bhp jest w takim wypadku (już na etapie założeń i dokumentacji) zgłaszanie wniosków, dotyczących wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy, a po zakończeniu przedsięwzięcia udział w przekazywaniu użytkownikowi nowych lub modernizowanych obiektów, urządzeń produkcyjnych, a także innych urządzeń, wpływających na warunki pracy. Chodzi bowiem o realizowanie zasady, że każda zmiana warunków wytwarzania powinna jednocześnie przyczynić się do poprawy bezpieczeństwa pracy.

Jednym z elementów ochrony pracowników przed zagrożeniami na stanowisku pracy jest prawidłowo opracowana instrukcja, określająca w jaki sposób pracownik powinien wykonywać swe obowiązki lub w jaki sposób bezpiecznie obsługiwać maszynę czy urządzenie. Instrukcje takie opracowują służby techniczne lub technologiczne, a rolą inspektora bhp jest opiniowanie tych instrukcji zwłaszcza w części określającej zasady bezpieczeństwa i higieny pracy.

W wielu wypadkach procesy technologiczne powodują, że na stanowiskach pracy występują czynniki szkodliwe dla zdrowia pracowników (np. hałas, pyły, substancje chemiczne, substancje rakotwórcze itp.). Pracodawca zobowiązany jest do zapewnienia regularnych pomiarów stężeń i natężeń tych czynników na stanowiskach pracy. Wyniki tych pomiarów zwykle trafiają do inspektora bhp, który je interpretuje i na tej podstawie określa rodzaj i stopień ryzyka na jakie narażeni są pracownicy.

Doświadczony pracownik służby bhp nie poprzestaje oczywiście na określeniu zagrożeń, ale potrafi doradzić (zarówno pracownikowi, jak i pracodawcy) jakie środki ochrony zbiorowej lub indywidualnej należy zastosować, by występujące ryzyko wyeliminować lub przynajmniej ograniczyć. Ma też możliwość odsunięcia od pracy pracownika, który swoim zachowaniem lub sposobem wykonywania pracy, stwarza

bezpośrednie zagrożenie zdrowia lub życia. W takich sytuacjach bhp-owiec sam musi ocenić stopień zagrożenie i podjąć suwerenną decyzję, a następnie powiadomić pracodawcę. W takim przypadku wyraźnie mamy doczynienia z uprawnieniem inspektora bhp do podejmowania decyzji, z którymi związany jest aspekt odpowiedzialności.

Stałym elementem działalności inspektora bhp jest współpraca z lekarzem sprawującym profilaktyczną opiekę zdrowotną nad pracownikami. Najczęściej polega ona na pomocy w organizowaniu badań lekarskich, ale częste są wspólne wizytacje stanowisk pracy i pomieszczeń socjalnych. Inspektor bhp wspólnie z lekarzem analizuje przyczyny zachorowań na choroby zawodowe i określa działania zapobiegawcze.

Niejednokrotnie podczas badań lekarskich okazuje się, że stan zdrowia pracownika nie pozwala na zatrudnienie go na określonym stanowisku lub w konkretnych warunkach. Lekarz formułuje wówczas stosowne zalecenia, czy przeciwwskazania. Rola inspektora bhp polega na wyegzekwowaniu od pracodawcy, by respektowano wydane zalecenia lekarskie. Jako pracownik służby bhp ma uprawnienie pozwalające mu odsuwać od pracy osoby, dla których praca na określonym stanowisku jest szkodliwa.

Konsekwencją nieprzestrzegania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy są często wypadki przy pracy. Okoliczności i przyczyny tych wypadków ustalają zespoły powypadkowe, w których wiodącą rolę odgrywa inspektor bhp.

Środowisko pracy

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

ŚRODOWISKO PRACY

Warunki materialne

Ponieważ rolą inspektora bhp jest nadzór nad warunkami pracy na wszystkich stanowiskach w zakładzie, inspektor wykonuje obowiązki w różnych miejscach: w halach produkcyjnych, warsztatach, magazynach, pomieszczeniach biurowych, na otwartej przestrzeni, a w krańcowym wypadku pod ziemią (górnictwo).

W czasie pracy jest narażony na działanie wszystkich czynników szkodliwych dla zdrowia, jakie występują na stanowiskach pracy w zakładzie. Stopień narażenia inspektora bhp z reguły nie wiąże się z ryzykiem zachorowania na choroby zawodowe.

Warunki społeczne

Praca inspektora bhp ma w znacznym stopniu charakter samodzielny i indywidualny. Stałym elementem pracy służby bhp jest bezpośredni kontakt z ludźmi. Zadaniem inspektora jest obserwacja stosowanych przez pracowników metod pracy, zaś następstwem tych obserwacji jest zwrócenie uwagi na nieprawidłowości dotyczące wykonywanej pracy.

Warunki organizacyjne

Inspektor bhp pracuje z reguły 8 godzin dziennie. W razie wypadku w zakładzie inspektor bhp zobowiązany jest do przybycia na miejsce tego wydarzenia o każdej

porze dnia, także w dni wolne od pracy, niedziele i święta. Inspektor bhp w dużej mierze jest pracownikiem samodzielnym, choć stopień samodzielności zależy od wielkości zakładu pracy. W małej firmie inspektor bhp jest zwykle pracownikiem samodzielnym, natomiast w większym zakładzie pracy jego poczynania są nadzorowane przez kierownika działu bhp. Jest to praca obciążona dużą odpowiedzialnością za życie i zdrowie innych ludzi. Praca inspektora bhp w głównej mierze opiera się na przestrzeganiu przepisów oraz jasno wytyczonych procedur postępowania w określonych przypadkach, więc zalicza się ją do prac rutynowych.

Wymagania psychologiczne

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

Skuteczność inspektora bhp jest w znacznym stopniu uzależniona od orientacji w przepisach prawnych dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, umiejętności nawiązywania kontaktu z ludźmi, a także zdolności argumentowania i przekonywania. Rolą inspektora nie jest bowiem jedynie dawanie zaleceń dotyczących bezpieczeństwa pracy na poszczególnych stanowiskach, ale także nakłanianie pracowników do przestrzegania standardów bezpiecznego jej wykonywania. Obserwacje sposobu wykonywania pracy, jakie prowadzi inspektor wymagają zarówno spostrzegawczości, jak i umiejętności koncentracji uwagi. Duża spostrzegawczość bywa również niezbędna podczas oględzin miejsca wypadku. Pozwala na dostrzeżenie wielu szczegółów, które mogą się okazać istotne dla prawidłowego ustalenia okoliczności wypadku. Należy również podkreślić, iż w każdej z powyższych sytuacji inspektor powinien umieć oprzeć się naciskom otoczenia i zachować niezależność poglądów.

Praca inspektora bhp wiąże się z koniecznością opracowywania wielu dokumentów (protokoły powypadkowe, protokoły pokontrolne, protokoły oględzin miejsca wypadku itp.) oraz prowadzenia obszernej korespondencji. Dlatego też niezwykle przydatną umiejętnością w tym zawodzie jest łatwość wypowiadania się w piśmie. Praca inspektora ds. bhp w dużej części opiera się na tworzeniu i analizie dokumentacji. Tego rodzaju zadania mają zazwyczaj charakter rutynowy. Jednakże inne zadania – związane z obserwacją stanowisk pracy, ustalaniem przyczyn wypadków, czy dostosowaniem stanowisk pracy zgodnie z zasadami ergonomii – wymagają szybkiego reagowania na określoną sytuację. Inspektor zmuszony jest często zajmować się kilkoma problemami jednocześnie, co wymaga podzielności uwagi i dobrego refleksu.

Inspektor BHP musi być osobą opanowaną i odporną psychicznie. W swojej pracy spotyka się z wieloma sytuacjami stresowymi takimi jak kontrole zewnętrzne, czy też nagłe wypadki.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

Biorąc pod uwagę wydatkowanie energii, pracę inspektora bhp zalicza się do lekkich. Tym niemniej z uwagi na wykonywanie obowiązków w różnych warunkach istotne znaczenie może mieć sprawność fizyczna. Innych predyspozycji fizycznych oczekuje się od inspektora bhp zatrudnionego w górnictwie węgla kamiennego, który będzie zmuszony do zjazdów pod ziemię, długich wędrówek po podziemnych, ciemnych, niskich chodnikach, w przeciągach, zapyleniu, wilgotności i hałasie, innych od pracownika kontrolującego zimą prawidłowość metod pracy przy wyrębie drzewa, a

jeszcze inne wymagania będą stawiane inspektorowi bhp, zatrudnionemu w banku, gdzie sprawność i odporność fizyczna nie będzie miała większego znaczenia (nie pracuje w hałasie, wilgoci, nie musi pokonywać długich odcinków w trudnych warunkach).

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

Warunkiem podjęcia pracy w zawodzie inspektora bhp jest posiadanie tytułu technika bezpieczeństwa i higieny pracy. Na wielu stanowiskach korzystne jest posiadanie wykształcenia technicznego (np. mechanicznego, elektrycznego) zwłaszcza, gdy wyuczony zawód ułatwia poznanie niuansów stosowanej w zakładzie technologii. W firmach z kapitałem zagranicznym od inspektora bhp często wymagana jest również znajomość języka obcego co najmniej na poziomie komunikatywnym.

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

Pracownicy służb bhp w zależności od posiadanego wykształcenia i stażu pracy mogą być zatrudniani na stanowiskach:

- inspektor ds. bezpieczeństwa i higieny pracy,
- starszy inspektor ds. bezpieczeństwa i higieny pracy,
- specjalista ds. bezpieczeństwa i higieny pracy
- starszy specjalista ds. bezpieczeństwa i higieny pracy
- główny specjalista ds. bezpieczeństwa i higieny pracy.

Inspektorem ds. bezpieczeństwa i higieny pracy może być osoba posiadająca tytuł technika bhp.

Starszym inspektorem ds. bezpieczeństwa i higieny pracy może być osoba posiadająca:

- tytuł technika bhp oraz co najmniej 3 letni staż pracy w służbie bhp, lub
- wyższe wykształcenie o kierunku lub specjalności w zakresie bhp, lub
- studia podyplomowe w zakresie bhp

Specjalistą ds. bezpieczeństwa i higieny pracy może być osoba posiadająca :

- wyższe wykształcenie o kierunku lub specjalności w zakresie bhp lub
- studia podyplomowe w tym zakresie

- oraz co najmniej 1 rok pracy w służbie bhp.

Starszym specjalistą ds. bhp może być osoba posiadająca :

- wyższe wykształcenie o kierunku lub specjalności w zakresie bhp lub
- studia podyplomowe w tym zakresie
- oraz co najmniej 3 letni staż pracy w służbie bhp.

Głównym specjalistą ds. bhp może być osoba posiadająca:

- wyższe wykształcenie o kierunku lub specjalności w zakresie bhp lub
- studia podyplomowe w tym zakresie
- oraz co najmniej 5 letni staż pracy w służbie bhp.

W dużych zakładach pracy, w których istnieje wielostanowiskowy dział bhp możliwe jest uzyskanie stanowiska kierownika działu.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

W zasadzie nie istnieją ograniczenia wieku, jeśli chodzi o rozpoczęcie pracy w zawodzie inspektora ds. bhp. Osobom rozpoczynającym pracę w późniejszym wieku uzyskanie zatrudnienia może ułatwić posiadanie dodatkowych kwalifikacji: znajomości języka obcego i doświadczenia w określonej branży (np. elektrycznej, chemicznej, mechanicznej itp.), dominującej w zakładzie pracy.

Możliwości zatrudnienia

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

MOŻLIWOŚCI ZATRUDNIENIA ORAZ PŁACE

Technik bezpieczeństwa i higieny pracy może podejmować zatrudnienie zarówno w pełnym, jak i niepełnym wymiarze czasu pracy (np. na zlecenie). Ponadto funkcjonują prywatne firmy konsultingowe zajmujące się doradztwem w zakresie bhp. Zarobki w zakładach pracy kształtują się na poziomie od 1200zł do 3800zł brutto. Natomiast dodatkowe możliwości zarobkowe zależne są od indywidualnej operatywności. Istnieje bowiem możliwość prowadzenia własnej działalności w tym zakresie i jest to dość powszechna forma zatrudnienia. Jednakże aby pracować w systemie samozatrudnienia jako specjalista zewnętrzny (doradztwo, przeprowadzanie szkoleń itp) trzeba być co najmniej specjalistą bhp, czyli konieczne jest posiadanie wykształcenia wyższego w kierunku bhp lub studiów podyplomowych. A zatem technik bezpieczeństwa i higieny pracy nie posiada odpowiednich kwalifikacji aby prowadzić własną działalność w tym zakresie.

Inspektorzy BHP najczęściej zatrudniani są w następujących gałęziach przemysłu: budownictwo, hutnictwo, górnictwo, przemysł spożywczy i gastronomia, elektronika,

energetyka i elektrotechnika oraz przemysł lekki.

Zawody pokrewne

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

ergonomista

inspektor ds. ochrony przeciwpożarowej

technik ochrony środowiska

inspektor budowlany

Polecana literatura

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

·B.Rączkowski: „BHP w praktyce” ODDK Gdańsk

·Red. J.A.Indulski „Higiena Pracy Tom I i II” Instytut Medycyny Pracy Łódź

·B. Dołęgowski, S.Janczała „Praktyczny poradnik dla służb BHP” ODDK Gdańsk

·Z. Wieczorek „Bezpieczeństwo higiena pracy i ergonomia w pracy biurowej” Ośrodek Szkolenia PIP Wrocław